

HÍRMONDÓ

Balassi Bálint Könyvtár

RÉGI NÓGRÁDI LAPOK: Nógrádi Ellenzék, Nógrád - Honti Ellenzék

1886 októberében, 110 évvel ezelőtt jelent meg a Nógrádi Ellenzék c. havilap Balassagyarmaton. Szerkesztője Pogány P. Jenő, majd Höpner Gyula, nyomdája Losoncon, Balassagyarmaton és Vácott volt.

A lap céljairól az 1886. december 3-diki számában olvashatjuk: "Mi olcsó és jó lapot akartunk adni a nagy közönségnek; oly lapot, a mely nem csak, hogy mulattasson, mint olvasmány, de szavának őszinteségével, állásának függetlenségével, elveinek hazafias nyíltságával régen érzett hiányt pótoljon.

Azt akartuk elérni, hogy Nógrád megyének legyen egy ellenzéki lapja, a melynek ellenőrzése mellett tán kevesebb lesz a hivatalos hatalommal való visszaélés, s a melynek a fennállása mindenképpen a kinek jogos sérelme van, biztosít arról, hogy baját nyilvánosság elé hozhatja..."

E célokat a lap munkatársai hullámzó színvonalon teljesítették. Egyrészt anyagi gondokkal küzdöttek, az évi előfizetési díj (2 Ft) nem nagyon fedezte a költségeket. Másrészt

a Nógrádi Lapok és Honti Híradó - előző számunkban ismertettük - jobb anyagi és szellemi háttérrel rendelkezve, hetente megjelenve nem volt könnyű ellenfél.

A Nógrádi Ellenzék megjelenésének négy éve alatt így gúnyolódó hangnemmél, éles támadásokkal próbálkozott. Írásainak címei vallanak erről: "A mintavármegyéről", "A balassagyarmati uracsok", "Új söprő, jól söprő", "A felfuvalkodott Nógrádi Lapok", "A mintavármegye kakasharca", "Bolond gombák" (kiböngészve a Nógrádi Lapokból) stb. Rovatjai: Belpolitika, Külpolitika, Hírek, Színház, Nyílt kérdés, Balassa-gyarmati levél, Vidéki levelek és az utolsó oldalon hirdetések. 1886-ban Kaszás István fővárosi kerékpár kereskedő így hirdett a lapban: "Lánítás gyors módon helyben ingyen. Legkitűnőbb, valódi angol Bicyclik és Tricyclik a legelső gyárakból. Vidékre könnyen felfogható utasítás adatik. 120 frittól fölfelé, ifjak számára 60 frittól csakis nálam kaphatók."

A Nógrádi Ellenzék nem volt hosszú életű,

1890. szeptemberében jelent meg utolsó száma. 1896. január 9-én, 100 évvel ezelőtt újabb ellenzéki lap, a Nógrád - Honti Ellenzék jelent meg, a Nógrád megyei Egyesült Ellenzék szócsovéként. Programadó írásukban mondták: "Hú ellenőre lesz lapunk a két vármegye, valamint a kebelbeli városok és községek közigazgatásának... Megveszethetetlen közlönye a társadalom, a magyar kultúra és a közgazdaság jogos kívánalmának, így az ipari érdekeknek... Ismeretterjesztő részében pedig gondoskodni fog olvasóinak tanulságos szórakoztatásáról..."

Ez a lap már hetente jelent meg, szerkesztői voltak: Farkas Ferenc, Pozsonyi Gábor, Janics Ferenc. A mindvégig Balassagyarmaton nyomtatott sajtótermék sem élt meg hosszú időt, 1900 október 21-én szűnt meg. A Nógrádi Ellenzék és a Nógrád-Honti Ellenzék számai a salgótarjáni Balassi Bálint Könyvtár mikrofilmtárában olvashatók.

(Bódi György)

NYELVMŰVELŐ SOROK II.

Büky Béla

A BESZÉDTANÍTÁS PSZICHOLÓGIÁJA

"A filozófus ma már nem jár esernyővel, a matematikus sem az, aki az egyszerűen mormolja és rovancsol, a filológus pedig nem cédulázó, bolhászokodó, aggályos bohóca a nyelvnek, de alkotó tudós, a lélek bányásza, az intuíciónál lámpájával világító bűvár, aki a mai léleknek a múlttal való kapcsolatát, az élet bensőséges rezzenéseit a nyelvben szunnyadó energiák törvényeit keresi. Nemcsak a hőnek, a villamosságának van energiája, az emberi gondolatnak is van energiája. Ennél emberibb tudomány nincs. Mindnyájunknak egyforma köze van hozzá." (Kosztolányi Dezső: Nyelv és lélek c. kötet 27. l. A!-A SZÓ c. írásából: 1914.)

Manapság sokan és szívesen fordulunk Dr. Buda Béla könyveihez. Kinek kötelező olvasmány, kinek öngigénye szerint van rá szüksége. Mondandója, nem kis tudásanyagának, tapasztalatának frott formában történt rögzítése igen jól tagoltan, áttekinthetően kerül az olvasók kezébe. Így történhetett meg, hogy a nyelv és gondolkodás témakörében is olvashattam tőle tömör, korszerű, eligazító

ismereteket. A beszédtanulás, a beszédtanítás újra és újra felbukkanó fejezettémája új és más összefüggésben. Méltán, hiszen "a nyelvi kommunikáció különböző fejlettsége a szocializációs folyamatok egész gyermekkorai szakaszán áthúzódó tényező lehet." Beszédfelfogás-modellek, beszédfunkció-modellek ismertek a szakirodalomban. (Miként valósul meg a hangos beszéd értelmi megragadása, illetve milyen törekvések színezhetik vagy determinálhatják a beszédet.)

Am e két modell sem elégséges, újabbakra is szükség van. Feltehetjük a kérdést: a beszéd már lényegében feltárt emberi működés-e? A válasz: nem. Az emberi beszéd és a gépi információátvitel között ma még lényegbevágó a különbség.

A nyelv torzulása, csorbulása nélkül, sőt minden eddiginél árnyaltabb nyelvi és nemverbális kommunikáció révén kell tudatosan fejlesztenünk a végső soron társadalmi érintkezést szolgáló kommunikációs kultúrát! A tanulás, a tudás erőteljesen függ a nyelv állandó és változó jelenségeinek megfelelő szintű birtoklásától. Szükséges, hogy pozitív nyelvműveléssel tudatos nyelvhasználók lehessünk. Ennek eszköze az anyanyelv minél teljesebb értékű ismerete. Útvesztők és útjelzők egyaránt felbukkanhatnak mindennapjaink nyelvhasználatában.

Mi vajon a mai magyar nyelvi norma? Milyen mértékben érvényesül, hat? Hányféle ellenerő működik testreszabott világunkban? A magyar nyelvtörténetnek is vannak évfordulói. A megemlékezéssel együttjáró visszatekintések, összegzések mindig hasznosak. A Magyar Nyelvtörvény megindításának 125. évfordulója közeleg. (Indulása: 1872. január 15.) A korszak (a kiegyezést követő évek) uralgó nyelvművelő irányzata az ortológia,

azaz a nyelv régi állományát védelmező, hagyományos sajtóságait őrző nyelvészeti-nyelvművelői felfogás volt. Olyan máig nélkülözhetetlen - művek sorát hívta életre, mint amilyen a Nyelvméltár, a Nyelvtörténeti szótár, az oklevél szótár, s a Szinyeyi-féle Magyar tájszótár. Simonyi Zsigmond a Tüzes magyar nyelvtan történelmi alapon című munkával iskolát teremtett. Megjelent a hangtán és az alaktan tartalmazo kötet. Sajnos, a jelentéstani és mondattani kötet kézirat elveszett.

Németh G. Béla szavait idézve: nekik köszönhetően "helyreállt népünk anyanyelvi felelősségtudata."

Vannak útvesztők és vannak útjelzők.

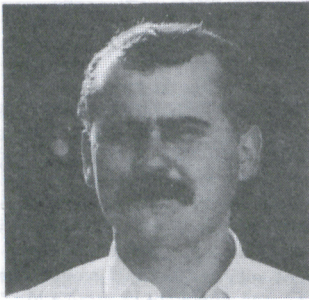
A nyelvhelyesség azokat a nyelvi jelenségeket vizsgálja, mérlegeli, amelyeknek a használata ingadozást mutat, illetve vitatható. A nyelvi változásokkal együtt jár a helyesség normájának változása.

A stílus helyességének egyik összetevője a magyarosság. Egy-egy nyelvi elem azonban nemcsak önmagában lehet helyes, hanem felhasználása, alkalmazása, beszédbeli szerepe alapján határozható meg.

Jó, ha a humanisztikus pszichopedagógia szemléletéből kölcsönvett módszernek megfelelően a súly a nyelvi értékek fölfedezésére, kiterjesztésére és fejlesztésére helyeződik, nem pedig a hibák és gyengeségek felkutatására és azok korrigálására. Vajon tesszük-e ezt kellő iramban?

Az emberi gondolatnak van energiája. A nyelvi légzést végző személy - mert van empátias képessége - segít a nehézségek feloldásában. Mihelyt fejlődéslelektani szempontú szakértői módszertan rendelkezésre áll: haladhatunk előre.

/Tolnai Gáborné/

Ha elgondolkozunk egy emberről, ki is ő, azon a klasszikus kérdéskörön kell végigmennünk, melyet Gauguin tett fel az emberiségnek: "Honnan jövőfűk? Mik vagyunk? Hová megyűnk?"

- Ön honnan jött?

- Jászberényből, hat éve, s egyszerű családból. 1965-ben születtem "Birinkében", apám kertész. Soha nem volt táncos a családban. Szüleim szerették volna, ha zenét tanulok, s 6 éves koromban be is írtattak a zeneiskolába. Még ebben az évben elég hosszú időre megbetegedtem, s kiestem az évfolyamból. Az iskolában indult egy táncsoport, én oda ösztönösen, magamtól jelentkeztem. Nagyon tetszett, jól ment, középiskolában is folytattam a táncolást. Második köromban már én vezettem az iskola táncsoportját, kezdem koreográfiát is készíteni. Egy versenyen koreográfiai díjat kaptam, Észtországba nyertűnk egy utazást. Akkor támadt fel bennem az ambíció: igen, én ehhez tehetséget érzek, ezt szeretném csinálni.

Ezekben az években jött divatba a video. Elkezdtem videofelvételekről régi táncosok (ún. adatközlők) tudását figyelni. Képes voltam napokon keresztül tanulmányozni egyik két mozgásformát.

Leérettsgíztem, utána egy gyárban dolgoztam, de tagja maradtam a táncsoportnak. Elvégeztem az alapfokú néptáncoktatói tanfolyamot. A Jászág egyűttes vezetője felkért, legyek az asszisztense. Elvállaltam, s ezek után én tanítottam az utánpótlást. Eljuttattam Erdélybe, az ottani adatközlőket vettem filmre. Ez elengedhetetlen a jó munkához, maradandó emlék marad, s mások javára is szolgálhat.

1984-ben a Zalai Kamaratáncfesztiválon mutattoktam be önálló koreográfiával, sikeresen.

Megházasodtam, feleségem népművelő, szín-

tén táncos. Rendszereztem az egyűttes film-tárát. Egyszer csak '89-ben megkeresett a Dűvő zenekar vezetője, megkérdezte, volna-e kedvem Salgótarjánban dolgozni, mivel a Nógrád Táncgyűttes éléről eltávozott Mlinár Pali helyére az önkormányzat pályázatot írt ki.

Ketten pályáztunk a feleségemmel. Elyer-tűk. Ő lett a táncház vezetője, én az egyűttes művészeti vezetője, azóta is így van, s nagyon jól bevált.

Ő biztosítja a feltételeket, én teljesen a tanításnak, gyűjtésnek, a szakma összefogásának élhetek.

Eros megyei kisugárzásunk van, s jó a kapcsolatunk az országos szervekkel is.

- Aproóp, szakma... Kik a példaadó mesterei?

- Timár Sándor nekem az etalon (ő most az Áll. Népi Egyűttes vezetője), nagy hatással voltak még rám Farkas Zoltán és Zsuvánszky Zoltán fiatal koreográfusok.

- Milyen stílust kedvel a néptáncmozgalmon belül?

- Én a paraszti, autentikus néptáncot művelem és műveltetem. Ebben nőttem bele, ezt szeretem, s a hagyományörzésnek szerintem Nógrád megye is kifogyhatatlan kincsésbányája. Próbálkoztam már tematikus formákkal is, de nem vált be nekem.

- A salgótarjáni évek hogyan teltek eddig?

- Eseménydűsan és boldogan. Nagyon jó az egyűttessel dolgozni, tudnak azonosulni az elkészítéscímmel: azzal, hogy széles körben terjesszűk a néptáncokultúrát, s magunknak tehetséges utánpótlást neveljűnk ki. Egy héten kb. 3 ezer gyerekkel foglalkozunk Salgótarjánban, Kazáron, Etesen, Szécsényben, Fűleken, Nagydarócson. Gyebnár Gabi, Őze János, Szabó János, Szmolenszki Gabi a lelkes csoportvezetők.

Kiemelkedő évűnk volt az 1991-es, nem voltunk viszont szerencsések a Ki mit tud?okon. (Ezt nem vesszűk nagyon tragikusan, mert itt a szűri összetételétől és még a pillanatnyi politikai helyzettől is függ az eredmény.) Személyes sikerem is volt: Andrásfalvy miniszter úrtól átvehettem "A népművészet ifjú mestere" címet. Ez volt életem egyik vágya; a másik, hogy fesztiváldíjas legyen az egyűttese. Ez most sikerűlt, 1995. október 21-én. Több szerencsés momentum összhatása hozta meg ezt az eredményt: a jó időpont: a hosszabb és a jubileummal összekötött felkészűlés; ennek az ünnepre készülődésnek a pozitív lelki hatásai. Nagyon bol-

dog mindenki, még a legkisebkek is.

Két évente van országos fesztivál. Már a részvétel is elismerés, hiszen meghívásos. Aki pedig megnyeri, az valóban a legjobb, mert itt a szakma legkiválóbbjai döntenek.

- Hallottam a rádióban Vásárhelyi László elismerő értékelését. Különösen a szerkesztést tartotta páratlannak, a szavaiból pedig nagy szeretet érződött. Régóta kíséri figyelemmel az egyűttest, azonnal észre veszi a fejlődést. Milyenek a fellépési lehetőségeik?

- Lehetőség van bűven, de mivel amatőr egyűttes vagyunk: időnk, mivel pedig kicsi a költségvetési keretűnk: pénzűnk nincs rá. Pályázatokat ír a feleségem, eddig elég sokat nyertűnk is, mégis... Májusban volt pl. egy meghívásunk az USA-ba, Disneylandbe 1 hónapra. Nem lehetett megoldani. A mostani sikerűnk hatását különben megpróbáljuk egészségesen "kihasználni" a szponzor-kérésben. Mert elfoglaltság nélkül mondanom, hogy eredményeinkhez mérten, s a hagyománymentés, - ápolás fontosságát tekintve, nullálkkal kisebb számű támogatást kapunk, mint pl. egy sportegyesűlet (nem biztos, hogy ők sokat kapnak, hanem mi keveset, az biztos). Tudom, hogy nagy teher a kultúra támogatása egy szegény önkormányzatnak, de felelősséggel bele kell gondolni abba, mi vész el hosszú távon, ha megszűnik egy ilyen tevékenység egy városban, a megyében?

- Szűntek már meg csoportok, egyűttesek?

- Igen, sajnos, híresek is, pl. a rimóci, palotási.

- Tervei?

- Maradjon meg az egyűttes, s külön-külön minden tagunk éljen békében, egészségesben! Legyen néhány ilyen sikeres évűnk, mint az 1995-ös, néhány ilyen fergeteges jubileumi gála, mint a december 15-diki volt. Szeretnék egy kiadványt megjelentetni. A B kategóriás néptáncoktatói oklevelűnk megszerzéséhez írt szakdolgozatunkat (egyűtt írtuk a feleségemmel) az Akadémia alkalmassnak találta és biztatott a kiadásra, mert annyi sok új, a néptáncirodalomban ismeretlen anyag van benne.

- Őszintén drukkolunk e tervek megvalósulásáért.

Gratulálunk a Hájas házaspárnak abból az alkalmából, hogy a vezetésűk alatt álló Nógrád táncgyűttes az 1995-ös év "Pro urbe" díjazottja lett.

/Nagy Jánosné/

ENCARTA ENCIKLOPÉDIA '95

CD-ROM Windows és Machintos felhasználóknak

Nagy mennyiségű tudásanyag kelthető életre az ENCARTA '95 segítségével számítógépűnkön. Nincs még egy olyan enciklopédia, amely ilyen gazdag információforrással szolgálna, s a benne foglalt információk intuiatív módszerekkel ilyen gyorsan elérhető lennének.

Szöveg, kép és hanganyagokhoz juthatunk riportok és dokumentumok által, melyek nagy segítségűl szolgálnak munkánkhoz és tanulmányainkhoz, miközben egy oktató

és felfedező utazást teszűnk világbán.

Az ENCARTA megvalósításának alapja egy 28 kötetből álló enciklopédia, melyet a CD gyártás- és előkészítés során a Microsoft 8000 képpel, 15000 multimédiás elemmel, 100 percnyi videó vagy animációs anyaggal egészített ki, s legfőképp a feldolgozott 9 milliónyi szócikket 300 000 kapcsolattal tette még nagyszerűbbé!

Raadásként tartalmazza még a lézerlemez 40 ország éghajlati, vallási, föld-

rajzi, zenei, stb. tárgyű információit szintén kép- és hanganyaggal kiegészítve.

Kalandoz utazásunk az enciklopédiával angol nyelvtudásunkat szinte észrevétlenül fejleszti, hiszen egy-egy szócikk általunk ismeretlen kifejezését kiválasztva - hypertext segítségével - annak leírásához érkezűnk, s a szövegkörnyezet megértése juttat el bennűnket egy-egy újabb szó vagy kifejezés elsajátításához.

(Györiné Mojzes Anikó)

GYEREKEKNEK

Védett természeti értékeink

Tölgyfák (Buják)

A népviseletéről nevezetes Buják község határában, a Rákos-patak hídján áthaladva a keselyréti csermetekert előtti tölgyes állomány szegélyén áll két idős tölgy. A nagyobb fa törzsének körmérete 598 cm, átmérője 183 cm, magassága 25 m. Életkoruk 380 év körüli.

A csermetekert területén áll a harmadik "testvérük", mely meghökkentő szépségű, monumentális lombkoronát alakított.

Életkora azonos lehet az előzőkkel, törzsének körmérete 558 cm, átmérője 172 cm, magassága 23 m, koronaátmérője 30 m.

A bujái tölgyfák védetté nyilvánításának időpontja: 1943!

Irodalom: Nógrád megye védett természeti értékei. 1989

/Várkonyi Istvánné/

Gazdag Erzsi

Hó-farsang

Északi szél, mit csinálsz?
A dudádon mit dudálsz?
- Du-du, mindig ezt fújod.
Azt várom, míg elunod.

Most meg szederfánkra ülsz,
s szederfánkon hegedülsz.
Táncra hívod a havat
odakint a fa alatt.

Csupa táncos pihe-lány,
első táncos valahány;
fehér ruhás hópihe
lebben oda meg ide.

Hó-farsang van. Itt a tél.
Azért dudál ez a szél.
Egy szál zenész magában
sípol, dudál a bálban.

ÉVFORDULÓ

210 éve született **GRIMM, WILHELM** német népmesegyűjtő, nyelvész, író.

Hanau, 1786. február 24 - Berlin, 1859. december 16.

Apja jogász, bátyja, Jakob nyelvész, irodalomtörténész, öccse, Ludvig, festőművész, fia, Herman irodalomtörténész volt. Wilhelm jogot tanult, majd 1814-1830-ig könyvtáros volt Kasselban, 1830-1837-ig pedig Göttingenben könyvtáros és egyetemi tanár. 1840-től a berlini tudományos akadémia tagja volt. Testvérelével Jakobbal együtt gyűjtötték és adták ki a háromkötetes Kinder- und Hausmärchen ("Gyermek- és házi mesék", 1812-1822) című német népmese gyűjteményt. A szájhagyomány útján élő német népmesék végleges nyelvi, művészi formája a Grimm testvérek, mindenekelőtt Wilhelm műve. Ezenkívül a régi német irodalommal foglalkozik, gyűjti és adja ki azokat. A Grimm testvéreknek nemcsak az az érdemük, hogy számos mesét összegyűjtöttek, sőt kiegészítettek, hanem, hogy az elsők között fedezték föl a népi kultúrát, megindították a gyűjtő-, közéleti, népszerűsítő tevékenységet. Nyomukban aztán minden ország néprajzosai s írói elkezdtek a gyűjtést, közreadást, sőt meseírást. A két Grimm testvér élharcos volt, mégpedig nemcsak a népmesék és mondák gyűjtésében, hanem a kis fejedelmek zsarnoksága elleni fellépésben éppúgy, mint a német nyelv teljes szókincsének összegyűjtésére irányuló óriási szótárkészítő munkájukban, amelyet különben csak napjainkban, utódaiknak sikerült befejezniük. A nagy német értelmező szótár, amit még a Grimm testvérek kezdtek el, csak nemrégiben készült el s jelent meg, a kettős kétszázéves évfordulójukra.

/Várkonyi Istvánné/

ÚJ KÖNYVEINK

A TUDÁS NAGY KÖNYVE

Dorling Kindersley-Fabula 1994.

A világ egyik legnagyobb gyermek-könyv-kiadója hatalmas vállalkozásba fogott és összeállította A tudás nagy könyvét, amely 1994 áprilisában a bolognai könyvkiállításon jelent meg először.

A Fabula Könyvkiadó a Dorling Kindersley Könyvkiadóval együttműködve, páratlan gyorsasággal készítette el a könyv magyar változatát és ezt a kivételesen értékes alkotást kínálja most először a 8-18 éves életkor közötti fiatalok, de a korszerű ismeretek iránt érdeklődő felnőttek számára is.

Ann Kramer,

Theodore Rowland-Entwistle

KÉRDEZZ-FELELEK

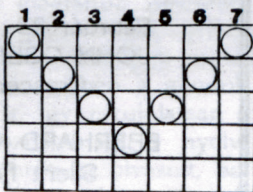
Kvízkönyv

Dorling Kindersley-Fabula 1995.

A könyvet lapozgatva 500 izgalmas és szórakoztató kérdéssel teheted próbára családod és barátaid tudományát. Lapról lapra záporoznak a kérdések, képrejtvények, a meglepő kérdések és válaszok. Minden kérdést pompás, színes fényképek és művészi rajzok illusztrálnak. Szórakozva teheted próbára saját tudásodat is a népekről és tájakról, a természetről, a történelemtől és a tudományról.

/Várkonyi Istvánné/

REJTVÉNY

Vízkeresztől hamvazószerdái tart a bálók, mulatságok ideje, melynek elnevezése a rejtvényből kiderül. Írjátok be függőleges sorokba a megfelelő válaszokat, majd a körrel jelölt betűket olvassátok össze.

1. Váltás, de balatoni hal is. 2. Bírói palást. 3. Madár, fegyver. 4. Népies hosszmeték. 5. Haderők jelentősebb összecsapása. 6. Nagyszülők kedvence. 7. Gyomos.

Beküldési határidő: 1996. február 20.

Cím: Balassi Bálint Könyvtár Gyermekkönyvtára, 3101 Salgótarján, Pf. 18

A januári rejtvény helyes megfejtése: PINGVIN

Könyvjutalmat nyertek: Békési András, Salgótarján, Déryné út 15., Szöllős Henrietta, Salgótarján, Kassai sor 66.

A HÓNAP ZENESZERZŐJE

HÄNDEL

1685. február 23-án született Halléban a barokk zene egyik legkiválóbb képviselője: Georg Friedrich Händel. Ugyanabban az évben, és nem messzire onnan, Eisenachban jött világra a német muzsika másik óriása: J. S. Bach.

Händel jómódú családba született, apja sebészorvos volt a brandenburgi választófejedelemben. Fiából jogtudóst akart nevelni, de a gyermek inkább a zenéhez vonzódott. Orgonálni tanult, s rendkívüli tehetsége hamar megmutatkozott. Joghallgatóként is templomban orgonált és egyházi kantáták komponálásával kísérletezett.

1703-ban Hamburgba költözött, ahol négy operát írt az akkor már híres helyi színház részére - mérsékelt sikerrel. Belátta, hogy művei korántsem érték el a nagy olasz mesterek színvonalát, ezért 1706-ban Itáliába utazott, Velence, Firenze és Róma állomáshegyekkel. Útja valóságos diadalmenet volt. Elsősorban orgonista éretnéit csillogtatta mindenki ámulatára, de új operák írására is megbízásokat kapott. Megismerkedett a leg híresebb olasz muzsikusokkal, többek között Corellivel, aki nagy hatással volt további pályafutására.

1710-ben, népszerűsége csúcán, elhagyta Itáliát és visszatért német földre. Udvari karmester lett Hannoverben. E város vidékies légköre azonban nem elégítette ki igényeit, ezért hamarosan Londont vette célba, ahol Purcell halála komoly űrt hagyott a zenei világban. Itt mutatták be 1711-ben hatalmas sikerrel Rinaldo c. operáját, s szinte azonnal újabb operákra kapott lehetőséget. 1720-tól 1740-ig az újonnan alapított londoni olasz operaház fő vállalkozója és az egész angol zenei élet irányítója lett. /1727-ben angolnak honosították./ Ebben az időszakban keletkeztek nagy bibliai oratóriumai s néhány mitológiai társuk. /Esther, Saul, Messiás, Sámson, Izrael Egyiptomban, Judas Makkabeus, stb./ Ekkor született a Xerxes c. opera, a Vizizene és a Tűzijáték c. zenekari szvittek, valamint a nagy orgonaversenyek és a koncerto grossok is e korszakból valók.

Élete utolsó szakaszában több súlyos betegség érte, 1750-től például a szembaj, később a teljes vakság, de még így is hangversenyezett, orgonált Londonban. 1759. április 7-én még megjelent a Messiás egyik előadásán, majd ez év április 14-én elhunyt. A londoni Westminster apátságban temették el.

Händel a zenei barokk egyik betetőzője. Stílusában különlegesen ötvöződik a nagy formátumú késő barokk német zene az olasz és angol muzsika bájával és világosságával. Művészetét gigantikus drámai erő és elragadó költői képzelet jellemzi. Az oratórium műfajának ő a legnagyobb művésze. Az angolok - német származása ellenére - nemzeti zeneszerzőjüknek tekintik, 1784 óta nagyszabású ünnepeket rendeznek emlékére.

Termékenységére jellemző, hogy műveinek monumentális egyetemes kiadása Friedrich Chrysander német zenetörténész munkájának eredményeként 101 kötetben látott napvilágot.

/Kocsis Zoltán/

PROGRAMOK

PEDAGÓGUS PIHENŐ

A mindennapi rohanásban, a hétköznapok "taposómalmában" sokszor eszünkbe jut, hogy milyen jó lenne - ha csak egy-két órára is - megállni, elfelejteni az aktuális gondokat, kikapcsolódni, pihenni és lélekben felfrissíteni, feltöltödni.

Ehhez kíván segítséget nyújtani a januárban indult

"PEDAGÓGUS PIHENŐ".

Várunk mindenkit, akinek nyitott a lelke a szép zenére, vonzza az ismeretlen szépség felfedezésének öröme, és hajlandó havonta másfél órát rászánni lelki egészsége gondozására, alkalmanként egy kis baráti beszélgetésre.

A foglalkozások a Balassi Bálint Könyvtár földszinti klubjában, havonta egyszer, pénteki napokon lesznek.

A program időpontja:

1996. február 16., 16.15 óra

A foglalkozást MÁRTON REZSŐ vezeti.

KIÁLLÍTÁSOK

A IV. Őszi Szécsényi Tárlat anyagának kiállítása február 10-dikéig tekinthető meg könyvtárunk Bóna Kovács Károly Galériájában.

* * *

Bóna Kovács Károly festőművész munkáiból nyílik kiállítás 1996. február 15-én (csütörtökön), 15.30 órakor könyvtárunk galériájában.

* * *

Értesítjük Olvasóinkat, hogy a PÓDIUMSOROZAT következő előadása február 8-án, 18 órai kezdettel lesz. **BENCZE ILONA** és **KOVÁCS ISTVÁN** önálló estjének címe: "A kettőnk titka". Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk.

"Pályázatírás - Adományszervezés"

A Magyar Alapítványi Központ "Pályázatírás - Adományszervezés" címmel 1996. február 28-29-én szemináriumot szervez, amely Salgótarjánban, a Balassi Bálint Könyvtárban kerül megrendezésre.

A kétnapos tréningre elsősorban a közművelődési, közoktatási és a civil szférában tevékenykedő munkatársak jelentkezését várjuk.

A szeminárium részvételi díja: 6000 Ft (két ebédrel).

Igény szerint szálláslehetőséget biztosítunk (1008 Ft).

Jelentkezési határidő: 1996. február 15.

Információ, jelentkezés:

Lebovits Ágnesnél, a Magyar Alapítványi Központ címén és telefonszámán:

1054 Budapest, Báthori u. 20. (Telefon: 131-0100, Fax: 118-1313), vagy Gyetvainé Szorcsik Angélnál, Balassi Bálint Könyvtár, 3100 Salgótarján, Kassai sor 2. (Telefon: 32/416-777).

KOJAK

Kortárs Jazz Klub

Február 9., 18.00
MODERN JAZZ QUARTET:
40. Anniversary

Február 23., 18.00
JOHN COLTRANE:
Crescent

EBERHARD WEBER:
Silent Feet

NYITVATARTÁS

HÉTFŐ	Szünnap
A földszinti folyóiratolvasó látogatható	10 - 15.30
KEDDTŐL-PÉNTEKIG	10 - 18
Zenei részleg	13 - 18
SZOMBATON	9 - 13

TELEFONSZÁMAINK
Központ 416-777

MELLÉKÁLLOMÁSOK	
Általános tájékoztatás	31
Kölcsönzés, nyilvántartás	28
Szaktájékoztatás	25
Gyermekkönyvtár	32
Megyei módszertan, ellátóközpont	20

HÍRMONDÓ Kiadja a Balassi Bálint Könyvtár. Felelős kiadó: Fehér Miklós ig. Megjelenik: havonta IU ISSN 0865-5286. Szerkesztőbizottság: Balogh Zsuzsanna, Bódi Györgyné, Gecse Zsuzsanna, Oroszné Katona Anna, Várkonyi Istvánné